DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)
20. september 1988 *

I sag 217/87,

angående en anmodning, som College van Beroep voor het Bedrijfsleven i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

1) **John Friedr. Krohn (GmbH & Co.) KG,** Hamburg,

2) **Van Es Douane-Agenten BV,** Rotterdam,

mod

Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten, Haag,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende gyldigheden af to meddelelser fra Kommissionen til de nederlandske myndigheder om udstedelse af importlicenser for maniok med oprindelse i lande, der ikke er medlemmer af GATT, inden for rammerne af et årligt toldkontingent,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformand O. Due, dommerne K. Bahlmann og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at der er afgivet indlæg af:

— selskaberne Krohn og Van Es ved advokaterne L. J. van Lennep og E. H. Pijnacker-Hordijk,

* Processprog: Nederlandsk.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. C. Fischer som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 5. maj 1988,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 15. juni 1988,

afsagt følgende

Dom

1 Ved beslutning af 12. juni 1987, indgået til Domstolen den 14. juli s.å., har College van Beroep voor het Bedrijfsleven (herefter benævnt »College van Beroep«) i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 stillet to præjudicielle spørgsmål vedrørende gyldigheden af en række beslutninger, der er indeholdt i meddelelser fra Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber til de nederlandske myndigheder om udstedelse af importlicenser inden for rammerne af et årligt toldkontingent.

2 Disse spørgsmål er blevet rejst under en sag anlagt af selskabet Krohn, som er international forhandler af maniok, og dettes klarerer Van Es mod Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten (herefter benævnt »Hoofdproduktschap«), som er den nederlandske myndighed, der udsteder importlicenser.

3 Rådets forordning nr. 604/83 af 14. marts 1983 om importordningen for 1983 til 1986 for produkter henhørende under pos. 07.06 A i Den Fælles Toldtarif og om ændring af forordning nr. 950/68 om Den Fælles Toldtarif (EFT L 72, s. 3) bestemte for årene 1983-1986, at import af maniokrødder med oprindelse i tredjelande pålagdes en importafgift på højst 6% af toldværdien inden for grænserne af en række årlige toldkontingenter.

4 For nogle tredjelande, der ikke var medlemmer af GATT, herunder Kina, blev der for 1983 i selve forordning nr. 604/83 fastsat et toldkontingent, idet kontingenterne for de tre følgende år skulle fastsættes senere af Rådet på forslag af Kommissionen.

5 Kommissionens forordning nr. 3656/83 af 23. december 1983 om gennemførelsesbestemmelser til importordningen for de pågældende produkter (EFT L 361, s. 32) bestemmer i artikel 2:

»1. Anmodning om udstedelsen af importlicens for hvert af årene 1984, 1985 og 1986 kan først indgives til medlemsstaternes myndigheder fra midten af december, forudsat at deres gyldighedsperiode begynder i den efterfølgende januar måned.

2. Angivelserne vedrørende importørens navn, de ønskede mængder og deres oprindelse sendes pr. telex fra medlemsstaterne til Kommissionen senest torsdag i den uge, der følger efter ugen, hvor ansøgningen blev indsendt.

3. Senest fredag i den uge, der følger efter ugen, hvor den i stk. 2 omhandlede indsendelse fandt sted, fastsætter Kommissionen for hvert af de lande eller for den gruppe lande, der omhandles i artikel 1 i forordning (EØF) nr. 604/83 de mængder, for hvilke der udstedes licenser, eventuelt i forhold til de i ansøgningerne anførte mængder.

4. ...«

6 Rådets forordning nr. 758/86 af 10. marts 1986 (EFT L 72, s. 1), hvorved toldkontingentet for 1986 fastsattes til 200 000 tons i overensstemmelse med Kommissionens forslag, der blev fremlagt i november 1985, trådte i kraft den 16. marts 1986.

7 I mellemtiden havde Kommissionen endeligt godkendt de nationale myndigheders forlods udstedelse fra 1. januar til 11. februar 1986 af importlicenser for 130 000 tons.

8 Den 19. februar 1986 forelå der for Kommissionen ansøgninger om importlicenser indsendt af de nationale myndigheder siden 11. februar for i alt 87 020,261 tons; denne mængde, sammen med de 130 000 tons, der var omfattet af de allerede godkendte og udstedte licenser, overskred således den mængde på 200 000 tons, som Kommissionen havde foreslået Rådet.

9 Ved telex af 20. februar 1986 svarede Kommissionen derfor de nationale myndigheder, at der ikke længere kunne udstedes nogen licens, så længe Rådet ikke havde vedtaget forordningen om fastsættelse af toldkontingentet for 1986.

10 På grundlag af denne meddelelse afslog Hoofdproduktschap to ansøgninger om importlicenser for maniok med oprindelse i Kina, som blev indgivet af sagsøgerne i hovedsagen, og som Hoofdproduktschap havde videresendt til Kommissionen den 13. og den 20. februar 1986. Den stillede sikkerhed blev frigivet. Sagsøgerne i hovedsagen indbragte straks disse afslag for College van Beroep.

11 Efter at Rådets forordning nr. 758/86 om fastsættelse af kontingentet for 1986 til 200 000 tons var trådt i kraft, underrettede Kommissionen ved telex af 21. marts 1986 de nationale myndigheder om, at den for at sikre alle importører lige adgang til de 70 000 tons, for hvilke der endnu ikke var udstedt licenser, ville anvende reglen om forholdsmæssig fastsættelse i artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 3656/83. Den præciserede også, at den gav en yderligere frist indtil den 24. marts 1986 til bekræftelse af de ansøgninger om importlicenser, som allerede tidligere var blevet tilsendt den, og til indgivelse af nye ansøgninger.

12 Sagsøgerne i hovedsagen bekræftede deres to ansøgninger om licenser og indgav to andre til Hoofdproduktschap, som ved telex af 24. marts 1986 videresendte disse fire ansøgninger og andre importørers ansøgninger til Kommissionen.

13 Ved telex af 25. marts 1986 underrettede Kommissionen Hoofdproduktschap om, at man kun kunne imødekomme alle de indsendte ansøgninger ved at anvende en fordelingskoefficient på 4,191315%.

14 Sagsøgerne i hovedsagen anlagde derefter sag til prøvelse af Hoofdproduktschaps afgørelser om at anvende denne koefficient på dem og gjorde gældende, at man i Kommissionens meddelelser af 20. februar og 21. marts 1986 hverken havde overholdt fristerne i artikel 2 i forordning nr. 3656/83 eller princippet i samme bestemmelses stk. 3 om, at ansøgninger om licens behandles i den rækkefølge, de indgives. Så snart kontingentet var blevet fastsat, skulle resten af det til rådighed stående kontingent have været anvendt til først at imødekomme de verserende ansøgninger, eventuelt forholdsmæssigt, idet de nye ansøgninger først kunne komme i betragtning senere. De førnævnte meddelelser er ifølge sagsøgerne i hovedsagen ligeledes i strid med forbudet mod forskelsbehandling og retssikkerhedsprincippet.

15 College besluttede derfor at udsætte sagen, indtil Domstolen har afgjort følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er Kommissionens meddelelse til sagsøgte af 20. februar 1986 i strid med fællesskabsretten, navnlig forordning (EØF) nr. 3656/83, forbudet mod forskelsbehandling i EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3, og retssikkerhedsprincippet?

2) Er Kommissionens meddelelse til sagsøgte af 21. marts 1986 i strid med fællesskabsretten, navnlig forordning (EØF) nr. 3656/83, forbudet mod forskelsbehandling i EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3, og retssikkerhedsprincippet?«

16 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg, der er indgivet til Domstolen, henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Meddelelsen af 20. februar 1986

17 Det bemærkes, at Kommissionen den 20. februar 1986 hverken kunne fortsætte den anticiperede tildeling af kontingentet, hvis størrelse, som var blevet foreslået Rådet, var blevet overskredet, eller anvende reglen om forholdsmæssig fastsættelse i artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 3656/83, fordi kontingentets størrelse endnu ikke var blevet endeligt fastsat af Rådet.

18 Det står i øvrigt fast, at meddelelsen af 20. februar 1986 på ingen måde har foregrebet den endelige tildeling af den mængde af kontingentet, der endnu var til rådighed, i forhold til samtlige verserende bekræftede ansøgninger og nye ansøgninger.

19 Sagsøgerne i hovedsagen har desuden i deres indlæg for Domstolen selv erkendt, at når det kontingent, som logisk kan forventes fastsat af Rådet, praktisk talt er opbrugt, er det ikke rimeligt at fortsætte med at imødekomme ansøgninger, så længe Rådet ikke faktisk har fastsat det tilsvarende kontingent.

20 Heraf følger, at Kommissionens meddelelse af 20. februar 1986 ikke er i strid med de af College van Beroep nævnte fællesskabsretlige bestemmelser.

Meddelelserne af 21. og 25. marts 1986

21 For at give et hensigtsmæssigt svar på College van Beroep's andet spørgsmål må der ligeledes tages stilling til gyldigheden af Kommissionens meddelelse af 25. marts 1986, der gennemførte principperne i meddelelsen af 21. marts 1986 om at imødekomme nye ansøgninger om licenser og foretage en tilsvarende fordeling af resten af det disponible kontingent i forhold til samtlige bekræftede verserende ansøgninger og nye ansøgninger.

22 Selv om Kommissionen ikke kan bebrejdes, at den har tilladt indgivelse af nye ansøgninger om licenser for at imødegå den eventualitet, at alle de verserende ansøgninger ikke blev bekræftet, var Kommissionen til gengæld forpligtet til, efter at Rådet endeligt havde fastsat kontingentet, at fordele resten af det disponible kontingent ved i prioritetsrækkefølge at imødekomme de verserende bekræftede ansøgninger, i givet tilfælde under anvendelse af reglen om forholdsmæssig fastsættelse.

23 Efter at forordning nr. 758/86 var trådt i kraft, skulle de bekræftede verserende ansøgninger i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 3656/83 have forrang for nye ansøgninger regnet fra datoen for deres oprindelige indsendelse til Kommissionen.

24 Det må antages at være uden betydning, når Kommissionen under den mundtlige forhandling har anført, at en tildeling af det endnu disponible kontingent, hvorved man i prioritetsrækkefølge imødekom de bekræftede verserende ansøgninger, ville have nødsaget Kommissionen til efterfølgende at rekonstruere den kronologiske orden, hvori de nationale myndigheder hver uge fra 20. februar til 21. marts havde videresendt ansøgningerne om licenser til den, hvis Kommissionen ikke havde afbrudt den anticiperede fordeling af den mængde af kontingentet, der forventedes fastsat.

25 Kommissionen, som havde fået forelagt samtlige de bekræftede verserende ansøgninger og de nye ansøgninger, som de nationale myndigheder havde videresendt til den pr. 24. marts 1986, var da i stand til, uden at være nødt til at foretage en sådan rekonstruktion, at fordele det endnu disponible kontingent ved forlods at imødekomme de bekræftede verserende ansøgninger.

26 College van Beroeps spørgsmål bør derfor besvares med, at Kommissionens meddelelser af 21. og 25. marts 1986 er i strid med artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 3656/83, og at afgørelsen i den sidstnævnte af disse meddelelser derfor er ugyldig.

27 Da det er konstateret, at meddelelserne af 21. og 25. marts 1986 er ugyldige, er det ikke nødvendigt, at Domstolen behandler dem med henblik på forbudet mod forskelsbehandling og retssikkerhedsprincippet.

Sagens omkostninger

28 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af College van Beroep voor het Bedrijfsleven ved beslutning af 12. juni 1987, for ret:

1) **Gennemgangen af det første spørgsmål har intet frembragt, der kan rejse tvivl om lovligheden af Kommissionens meddelelse af 20. februar 1986.**

2) **Kommissionens meddelelser af 21. og 25. marts 1986 er i strid med artikel 2, stk. 3, i Kommissionens forordning nr. 3656/83 om gennemførelsesbestemmelser til importordningen i 1984, 1985 og 1986 for produkter under pos. 07.06 A i Den Fælles Toldtarif med oprindelse i tredjelande bortset fra Thailand, og afgørelsen i den sidstnævnte af disse meddelelser er derfor ugyldig.**

Due Bahlmann O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. september 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Formand for Anden Afdeling